

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Shod mariborskih trgovcev in obrtnikov v Mariboru.

Predsednik trgovskega gremija g. Weixl
otvori ob 15 uri shod s pozdravom na zboro-
valce ki jih je bilo okoli 600 zlasti na zastopnika
trgovske zbornice v Ljubljani g. Mahoriča, zas-
topnika trgovskega gremija g. Svetlica ter
predsednika obrtnega društva v Celju g. Rebeka.

Nato prevzame besedo g. dr. Sernec, od-
vetnik v Mariboru, ki govori o naši valuti. V
lepih besedah obrazloži, kako je prišlo sčasoma
do današnjega razvoja denarnega prometa, kako
je za časa vojne avstro-ogrška banka poplavila
prejšnjo Avstro-Ogrsko s svojimi ničvrednimi
bankovci, za katere ni prevzela država nobenega
jamstva, temveč je bil vsak državljan pod kaz-
nijo prisiljen te bankovce sprejemati kot pla-
čilno sredstvo.

Pred vojno je izdala Avstrija za 3 milijarde
bankovcev, za katere ni bilo kritja. Med vojno
se je izdaja teh bankovcev povečala na okoli
20 milijard. Posledica tega je bila, da je vred-
nost bankovcev padala od dne do dne in ž njo
tudi zaupanje državljanstva. Naša država je
vsled tega tudi prevzela del jako slabe dedščine
in se nahaja sedaj v jako slabem in težkem
položju. Za 7 milijard bankovcev ima v pro-
metu, in niti najmanjšega kritja. Pa tudi v

Srbiji, Črnigori in Macedoniji ni nič bolje, kjer
cirkulira tudi za 5 milijard papirnatega denarja.
Stoji torej veliko vprašanje pred nami, kako
ustvariti nov denar, ki bi vžival zaupanje ter
prezentiral vrednost v inozemstvu. — Urediti
je treba valuto, katera je jedini in najvažnejši
predpogoj zdravega razvoja na gospodarskem
polju.

Dosedaj se je v tem oziru toliko storilo
kakor nič. Edino kar se je storilo, je bilo žigo-
sanje papirnatega denarja, katero se pa ni ob-
neslo; kajti finančni zvedenci so konstatirali,
da je v naši državi naraslo žigosanih bankovcev
za eno milijardo, čemur je krivo dejstvo, ker so
se pri žigosanju rabili različni pečati, katere je
lahko vsakdo posnemal.

Prva naša naloga je torej, da čimpreje mo-
goče dosežemo zamenjavo denarja in sicer 1:1
ter stabiliziranje taistega. Drugič moramo gledati
na to, da zmanjšamo množino bankovcev sploh.
In to dosežemo s pomočjo oddaje premoženjskega
davka in davka na vojne dobičke. Drugega iz-
hoda nimamo. Posebno predpisi davka na vojne
dobičke bi povzdignili znatno našo valuto. Tako
se na pr. v Nemčiji zahteva 90% od vojnega
dobička. Premoženjski davek bi se moral raz-
deliti na razne dežele in sicer tako le: vlada bi
na pr. predpisala 4 milijarde davka; te 4 mi-
ljarde se razdele na različne dežele, oziraje se
na njih rodovitnost in bogastvo. Dežele bi zopet

razdelile svoj del na posamezne kraje, upošte-
vajoč ravno tako njih stanje in ti kraji zopet na
posameznike. Oddaja premoženjskega davka je
neobhodno potrebna, če hočemo, da se dvigne
naša valuta in da zadobimo v inozemstvu zopet
zaupanje. Nove bankovce pa bi naj ne izdajala
država sama, ampak državna banka, pri kateri
bi bili vsi drugi zavodi v državi interesovani.
S tem bi dosegli večje zaupanje in bankovci bi
imeli s tem večjo vrednost. Žalibog moramo
konstatirati, da še danes ne vemo, kako vrednost
ima dinar, vsled česar še tudi ne vemo, kako
je pravo razmerje med našo krono in dinarjem.
Saniramo pa lahko naše valutno vprašanje tudi
potom produkcije in poton zakonitih in dobro
urejenih upravnih razmer. Naša trgovska bilanca
mora biti aktivna, to se pravi več izvažati in
manj dovažati.

Da dvignemo našo produkcijo in ž njo
združeno valuto, se ne smemo samo opirati na
delavnost našega ljudstva ampak moramo biti
tudi pravični. Ni ravno na mestu, da se sekve-
strira vsakemu premoženju, ki je imozemec. To
se naj zgodi, če je dotičnik res državi nevaren.
Neopravičene sekvestracije škodujejo našemu
zaupanju v inozemstvu. Vsak inozemec, ki nam
kreditira, je v pravični bojazni, da pride ob svojo
terjatev. Kaj se pa pravi, vsako v inozemstvu
naročeno blago vnaprej plačati, pa itak vsak
dobro ve.

Strmiški:

Doma.

(Konec.)

Ura se je bila, kakor sem sodil po soln-
čni uri, ki sem jo bil s pomočjo droga in
klinčkov napravil, pomaknila proti enajsti.
Da bi gnal že domov, mi je bilo prežgodaj,
zakaj oče so mi bili naročili, naj poženem
proti domu, kadar zaslišim zvoniti poludne.
Tako sem se tudi jaz zleknil po zeleni travi
v mehki mah, legel na hrbet, glavo položil
na krmino, na to pa podložil svoj klobuk,
tako da sem imel kaj prijetno in mehko
zglavje.

Zagledal sem se v sinje nebo. Kako
lepo, čisto in visoko! Niti oblaka več. Pač,
ravno nad mano je plaval majhen, kot vata
bel oblakček. Če bi tako-le mogel sfrčati in
odleteti, pa bi sedel na oblakček, ga za-
jezdil in na njem plaval okoli sveta, do konca
sveta. Kakšen je neki svet? Oče so omenili,
da bi me poslali v ljubljanske šole. Kakšna
je ta Ljubljana? Praviijo, da so hiše visoke,
kakor farovška cerkev in da se držijo druga
druge daleč, kakor od Strmici do Zakrja.
Kaj bi postal? Morda škof, ali sodnik, ali
učitelj. Vsi trije imajo palice, da pasejo, so-
dijo in tepejo. Najraje bi tepel. Za vsaki dan
bi imel svojo palico; vse sorte, pisane
in bele.

V ljubljanske šole tedaj!

V tem premišljevanju sem zadremal.

V Ljubljano! Kakšna je, kakšno živ-
ljenje tam? Imajo tam tudi Ravščino, Mali
log, Dolinko, Močilo? Bog ve, če tam tudi
vrane gnezdiijo. Morda kar na strehah, ki so
tako visoke, kakor smreke. Je kaj rib, rakov?
Po Rujavki bi mi bilo dolgčas. Kdo me bo
česal? Kaj? Kako? Naenkrat se mi zdi, da
natanjko razločim Ljubljano in ljudi, ki jih
prav dobro poznam; sošolce, najprvo majhne,
potem velike, profesorje, hude in dobre, prav
natanjko jih vidim. Danes maturiram. Kaj je
to, maturiram? Sem li to bral v abecedniku
ali v življenju svetnikov? Saj vendar pasem
doma krave tukaj pred ulico pri smreki. —
Že zopet maturiram. Ves se tresem in no-
benega vprašanja ne odgovorim. Kaj se godi
z mano? Bliskoma, sunkoma preživljam de-
setletja. — Kakor ogromna kača se vije
dolga, črna vlak po pustinji. — Saj res, v sto-
letnem koledarju sem bral, ki je spravljen v
hiši za ogledalom: Kadar bo železna kača
svet objela, takrat bo hudo na svetu. — Pik,
pok, bum, bum! Kaj je to? Cela vojska se
vali čez rumeno polje, nebo žari krvavo, cela
poljana je v ognju, krvi, solzah. Na licu za-
čutim mrzlo roko; to pomeni — smrt.

Okrenem se, poškilim z napol odprtimi
očmi in kaj zagledam? Rujavka mi je lizala
pôt z razpaljenega obraza. Solnce se je bilo
prekrenilo, da mi je z vso močjo sijalo na-
ravnost na razpaljeni obraz. Klobuka ni bilo
več; samo še kepo zglevljenega krajca sem
zagledal pod parklji te pretremne Rujavke,

ki je še vedno hrepeneče stegavala svoj raz-
kavi jezik proti mojim prepotenim lasem.
Sivka jo je bila ravno kar ubrala čez sose-
dovo žito po bližnjici proti domu, da poto-
laži telička; saj je bila vodnica, morala je
biti prva, kakor povsod. Junček se je pa pri-
pravljaj, dvignivši kvišku svoj repek, da bi
zbežljal proti domu. Vrtal sem in pognal. Po
ulici, gori proti Rebri, sem premišljal svoje
grozne sanje, ki so bile tako zamotane, tako
čudne. Od kje te misli? Od kje ta jasnost?
Tako živo, kakor bi bilo res. Od kje?

Zatopljen v te čudne misli stopim z
desno nogo na oster kamen, na to pa sko-
čim kakor blisk dva čevlja visoko, sokruca
brizgne iz otiske, zakričim od silnih bolečin
in padem kakor snop na kamenito stezo. Br!

Zdaj pa začujem v bližini močno pokanje
iz pušk in samokresov, nad vrati zazvonijo
zvonček: drrrr, drrrr in nekdo potrka:
»Vstanite takoj, pa hitro na kolodvor. Vojaštvo
se je uprlo po vseh vojašnicah. Napadajo
mesto in kolodvor. Cel Maribor je v ne-
varnosti!»

Oh, kaj bi dal, kolikor bi dal, da bi
mogel še enkrat preživeti tiste lepe, svetle
urice. Pritisnil bi k sebi tisti prehuknjani
klobuček, poljubil bi tiste majhne, okorne
čevljičke, ki so me ožulili, s solzami bi po-
močil trn, ki me je bodel.

Pa ura, tik-taka in nik-naka in pri vsa-
kem udarcu ponavlja: nik-dar, nik-dar.
Nikdar več.

Izogibati se tudi moramo izdatkov iz drž. blagajne. Vojaški izdatki se morajo znižati. Poročnik ima večjo plačo kakor predsednik sodišča. Ne-potrebne so podpore brezposelnim. Vsak dobi delo, če le hoče delati. Štediti bi tudi morali pri izdatkih za umetniške stvari itd. Čaka nas še prav težko delo, ker tudi ne vemo, koliko dolga nam bo mogoče še naprtla mirovna konferenca. Treba bo ustanoviti stanovske organizacije, ki bodo pri prihodnjih volitvah dvignile svoj glas. Takojšnja ureditev naše valute je za razvoj naše trgovine življenjskega pomena.

Nato govori ravnatelj eskomptne banke g. Haas v nemškem jeziku, se drži v glavni smeri svojega prednika ter konečno zahteva prosto trgovino, odpretje mej in pametno trgovsko politiko.

Prevzame besedo g. odvetnik Pipuš, ki govori o carini. Ljudstvo, ki je trpelo vsled dolgotrajne vojne, je pričakovalo in si obetalo zopet istih časov z ozirom na preživiljske razmere kakor so bili pred vojno. Toda ti niso prišli, vsled česar je nastala med ljudstvom nevolja. Pomanjkanje oblačila in obutve je veliko. Da bi si ljudstvo nabavilo najnujnejše, se je pa uvedla carina. In ta je nestrpnost in nevoljo ljudstva povišala.

Carina se je uvedla po srbskem sistemu. Toda ni res, da bi ista v bistvu bila večja kakor je bila poprej v Avstro-Ogrski. Kriva je le naša valuta, da je carina tako visoka oziroma da se nam zdi tako visoka. Ako bi naša krona imela vrednost dinarja, bi plačali v kronah tretji del tega kar plačamo sedaj. Če bi pa dinar odnosno krona imela isto vrednost v zlatu kakor ga ima v papirju, bi za isto blago, za katero plačamo sedaj n. pr. 3 K, plačali samo par vinarjev. Carina ima edino ta dober namen, da hoče povzdigniti našo domačo produkcijo.

Toda carina se je vsekakor prerano uvedla. Kako velike so potrebščine našega ljudstva, vsak dobro ve. Naše ljudstvo se mora obleči in obuti ter se tudi z drugimi najnujnejšimi potrebščinami preskrbeti, in potem šele naj bi se uvedla carina in sicer začetkoma tudi le na finejše produkte, ki jih ne rabimo tako neobhodno. Vsaj pol leta po sklepu miru bi morala biti trgovina prosta in meje odprte. Ta carina pa je naravnost izkoriščanje ljudstva. V Belgradu delajo in diktirajo ne da bi najmanj vedele za naše razmere.

Nato v kratkih in jedrnatih besedah povdarja g. drž. posl. dr. Voglar, da je Maribor središče vsega trgovskega in obrtnega obratovanja v severni Jugoslaviji. Treba bo skrbeti za dober naraščaj. Ustanoviti se mora v Mariboru trgovsko-obrtna akademija. Ninčič je skoraj trgovino uničil. Demokratska stranka je že zahtevala, naj se carina odpravi. Imeli so gluho uho. Vsled tega je Ninčič tudi padel. Ko dobi predloge, kako se naj zadeva uredi, bo iste spravi v odsek na pogovor in v pretresovanje. Ko se bo vprašanje valute rešilo in če se opravi carina, bodo trgovci in obrtniki dobili blago cenejše in ga tudi cenejše prodajali.

Ko se je še nekaj zborovalcev oglasilo k besedi in ko je predsednik zadrage stavbenih podjetnikov g. Glaser prečital svojo vlogo, namenjeno na deželno vladu, je g. Leskovar prečital sledeče enoglasno in z navdušenjem sprejete

resolucije:

Pri velikanski udeležbi dne 10. avgusta na trgovskem in obrtnem shodu v Mariboru zbrani trgovci in obrtniki iz okrajev: Maribor, St. Lenart, Radgona, Ljutomer, Ptuj, Ormož, Slov. Bistrica, Marbek, Slovenjgradec, stavimo slede-

če resolucije ter prosimo, da se naše zahteve upoštevajo in takoj ukrene potrebno, da dosežemo čim prej v povzdigo naše trgovine in obrti in sicer:

1. Sedaj v prometu se nahajajoči žigosani kronski bankovci se naj zamenjajo čim prej za nov denar v razmerju 1:1, valuta se naj uredi potom premoženskega davka in davka na resnične vojne dobičke; osnuje se naj skupna državna banka z soudeležbo vseh resnih denarnih zavodov cele države, ter naj izkazuje redno stanje premoženja in bankovcev. Z zdravro trg. politiko, pospeševanjem tuzemske produkcije in s strogo po zakonih urejenimi pravnimi razmerami, brez nasilnosti proti zasebnimi podjetji se naj skrbi za povzdigo zaupanja v naša valuto in nje ureditev. Državni izdatki, ki niti posredno niti neposredno niso produktivni, se naj omejijo na neobhodno potrebni obseg.

2. Carina naj se za predmete, ki so za nas neobhodno potrebni, popolnoma odpravi oziroma zelo zniža, za predmete pa, ki se pri nas v zadostni množini izdelujejo in luksurijske predmete pa poviša. Za sadje, zelenjavo, divjačino, vino in les se naj da prost izvoz.

3. Trgov. in obrt. akademija se naj kmalu ustanovi v Mariboru, ker ima Maribor vse pogoje, da bo postalo prvo trg. mesto.

4. Trgovska in obrtna zbornica naj se takoj ustanovi za Spod. Štajersko in sicer v Mariboru, iz uzroka, ker je to mesto centrala cele severne Jugoslavije, ter v trgov. in obrt. oziru ena najvažnejših točk.

5. Trgovina in obrt naj ne bodeta več prosti kakor do sedaj, ampak mora za njihovo izvajanje imeti vsak svojo učno sposobljenost. Le na ta način bode mogoče našo trgovino povzdigniti na dobro in zdravo podlago.

Političen pregled.

Kaj bo z Reko in našo mejo? LDU. Berlin, 8. avgusta. (DKU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Curiha: Kakor javlja »Popolo Romano«, namerava konferenca aliirancev tako-le rešiti vprašanje italijanskih zahtev: Reka postane prosto mesto z mednarodnim pristaniščem. Zader in Split postaneta prosti mesti z zavarovanjem italijanskega značaja. Aidin, Konja in Adalia v Mali Aziji pripadejo Italiji, Smirna pa ostane grška. Po želji Italijanov in Albancev se prizna neodvisnost Albanije. Morsko obrežje med Trstom in Reko z Opatijo naj teče po italijanskem ozemlju, ki bo segalo do železniške proge St. Peter—Trst, železniška proga pa postane mednarodna.

Zmerni vrhovni svet. LDU. Pariz, 8. avgusta. (DKU). Po poročilih listov je vrhovni svet izjavil, da so pogoji za premirje, ki so bili naloženi Ogrski in Rumunski in ki kršijo pravice Čeho-Slovakov, Jugoslovancev in Italijanov, pretrdi. Vrhovni svet priporoča zmernost.

Rumunska nasilja. Veliki Bečkerek, 8. avgusta. Iz delov po Rumunih zasedenega Banata prihajajo begunci, ki se pritožujejo zaradi postopanja rumunskih oblasti s srbskim življenjem, ki je ostal brez inteligence in učiteljev, ki so pobegnili v bojazni, da bi se ne ponovili dogodki iz l. 1914., ko so rumunski seljaki odkrito pretili srbski inteligenci. Meja, ki je danes začasno določena kot demarkacijska črta, ne more obstati, ker je nenaravna in zveržena. Razen tega so čisto srbske občine in mešane nemško-srbske občine, kjer ni nobenih Rumunov, dodeljene Rumuniji. Ta strašna krivica in nepoznanje razmer, ki se je izkazala pri določitvi demarkacijske črte, dela ogromno škodo srbskemu narodu.

Italijansko hujskanje. Reka, 8. avgusta. V noči od 6. na 7. avgusta so italijanski

»giovannotti« na Reki prilepljali po ulicah velike lepake z znanimi napisi o smrti in Italiji. Ko so mladiči lepili te plakate, so italijanski vojaki in karabinjeri, ki so se sprehajali po mestu, živahno odobraval njihovo delo. Kakor bo komisija kmalu končala svojo preiskavo o reških izgrelih, a giovannotti se pripravljajo na demonstracije, pridružujoč si pravico, da nadaljujejo junaštva od prvih dni preteklega meseca.

Tržaški dogodki v italijanskem parlamentu. LDU. Reka, 7. avgusta. Italijanski poslanec Marangoni je v italijanskem parlamentu vložil interpelacijo zaradi krvavih dogodkov v Trstu. Iz odgovora ministrskega predsednika Nittija je razvidno, da so pri napadu na slovenske narodne institucije sodelovali tudi italijanski častniki. Ako je to istina, je naglasil Nitti, bodo vojne oblasti podvzele potrebne korake. Dva nova guvernerja, ki sta bila zadnje dni nameščena, sta dobila navodila, naj v novih krajih delujeta v pomirljivem duhu napram narodnim manjšinam, ker noče Italija, kot dežela svobode in demokracije izvajati nobenih nasilnih asimilacij. Poslanec Marangoni je v svojem govoru naglašal, da se ne smejo omalovaževati dogodki v Trstu. Vso odgovornost zanje nosijo oni krogi, ki so videli propagando proti delavcem, katere so nazivali z avstrijskimi slugami, dasiravno so bili oni prvi, ki so v oktobru preteklega leta vrgli avstrijski jarem. V Trstu se je odpravila vojaška samovolja, toda civilni guverner dela iste pogreške. Posl. Marangoni ni sprejel odgovora ministrskega predsednika na znanje ter je naglašal ob tej priliki, da postopanje policijskih oblasti v Trstu ni v soglasju z nazori, ki jih je izrazil ministrski predsednik glede svobode in tolerance.

Habsburške intrige. Dunaj, 9. avgusta. V tukajšnjih diplomatskih in ententi blizu stoječih krogih se smatra sedanji položaj na Madžarskem kot priprava z zopetno vzpostavitev avstrijsko-madžarske monarhije pod pokroviteljstvom entente, seveda v zelo zmanjšanem obsegu. Diktatura Habsburgovca Jožefa se zdi samo predigra za obnovo monarhije. Italijanski diplomati so mnenja, da bodo dogodki na Madžarskem vzbudili med slovenskimi in hrvatskimi kmeti novo upanje na Habsburgovce. Radičeva stranka, ki deluje proti Srbiji in proti združenju s srbsko kraljevino, bo gotovo sprejela z velikim veseljem vest o monarhistični formi na Madžarskem. Močan monarhističen blok, ki bi obsegal Madžarsko, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo s sedaj jugoslov. kraji na Kranjskem in Koroškem, bi moral brezdvomno močno vplivati na nemško-avstrijsko republiko. Prebivalstvo na Tirolskem, Štajerskem in Solnograškem bi se komaj upiralo novi monarhiji.

Možnost nove vojne na vzhodu. Mirovna konferenca v škripcih. Ldu Weimar, 8. avgusta. (Dun. KU. Brezlično) V konferenčnih krogih se boje, da bi mogla nastati nova velika vojna na vzhodu, v katero bi se zapletla tudi Turčija, če bi se Romuni polastili opreme Mackensenove armade. Celu vele-vlasti izjavil je neki ameriški delegat, bi se ne mogle izogniti tej novi vojni. Mirovna konferenca kratkoma ni zmožna več reševati tako velika vsega sveta se tikajoča vprašanja. V to bi bilo potreba trdne složnosti, oborožene z veliko silo, s katero pa mirovna konferenca ne razpolaga. Zveza narodov bi morda mogla to izvesti, vendar se je treba požuriti, če je še mogoče rešiti ves svet.

Dnevne novice.

Shod JDS v Oplotnici se je izvršil večraj zelo dobro. Na shod je prišlo nad 300 ljudi iz Oplotnice, Čadrama, Ugovca, Maloborne, Zreč, Loč itd. Mnogo ljudi je prišlo tudi iz Konjic, ki se je tudi pričelo veselo gibati. Shod je otvoril ter vodil predsednik krajevne organizacije JDS Franc Petelinšek. Poročal pa je drž. poslanec dr. Vekoslav Kukovec, ki je v dvehurnem govoru narisal ujedinjenje našega naroda, delo v državnem zboru, se bavi temeljito z agrarno reformo, carino in valuto,

Konečno je orisal naloge in smotre Jugoslovanske demokratske stranke. Zbrani narod mu je pozorno sledil ter se mu konečno burno zahvalil. Splošna želja je, da bi se v Oplotnici razvilo tudi izobraževalno delo.

Osebnostna vest. Prožni nadziratelj južne železnice na koroškem kolodvoru g. Rameli je povišan v revidenta. Vrlemu rodoljubu, ki ima s tovarišem Skerjancem največ zaslug pri popravilu železn. proge in mostov na Koroškem o priliki naše zmagovite ofenzive. Iskreno čestitamo!

Premeščen je revident Juržel Uchan iz Maribora kor. kol. v Matzleinsdorf.

Vljudno vprašanje na moško in žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru. Vsako leto pred vojno ste priredili omenjeni podružnici v Mariboru šolske slavnosti. Sedaj imamo Narodni dom in tudi druge prostore kakor vojaško realko, mestni vrt itd. na razpolago, pa vključ temu vse spi ter se nič ne priredi. Zbudite se ter priredite v kratkem kako večjo narodno slavo, za kar vam bomo člani in članice zelo hvaležni.

Koroški dijaki in dijakinje. Dne 25. in 26. avgusta se vrši v Šmihelu nad Pliberkom dijaški sestanek. Koroško dijaštvo se je razkropilo med vojsko, čas je, da se strnejo naše vrste od najmlajšega prvošolca do najstarejšega, da se spoznamo in si postavimo cilje v skupno delovanje za naše ljudstvo. Sestanek ima pred vsem namen, zblížiti koroške dijake brez razlike, dati mlajšim navodila za nadaljno pot. Zato pozivamo vse dijake in dijakinje, tudi najmlajše tovariše, da se sigurno udeležijo sestanka. Pričetek in pozdravni govor je dne 25. avgusta ob 10. uri dopoldne v Šmihelu. Poročalo se bo o položaju Slovanstva, posebno z ozirom na pariško konferenco, o notranjih razmerah v Jugoslaviji, o dijaštvu v Jugoslaviji in še posebej o koroškem dijaštvu in njegovih nalogah. Sestanek vodi gospod profesor dr. Gr. Rozman. Za hrano in stanovanje je preskrbljeno in pride za dijaka 15 kron za oba dneva. Onim, ki ne morejo plačati, se bo dala vsa oskrba zastonj. Ker klub koroških akademikov nima sredstev, se obrača tem potom na javnost, da pošilja eventuelne prispevke tovarišu juristu Urbančiču v Pliberk — Dolžnost vsakega koroškega dijaka je, da se udeleži sestanka, ker je to v interesu vsakega posameznika. — Klub kor. akademikov.

Gregorčičeva slavnost katero je priredila ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Šentjurju ob južni železnici v nedeljo, 10. t. m. na rajsko lepi solni Gorici pri Osetovih, je v vsakem oziru krasno uspela. Mešani pevski zbor pod spretnim vodstvom g. Čuleka nam je zapel več Gregorčičevih. Narodne gospe in gospodične Sivka, Saveli, Schreiner, Kincl, Oset, Vrečko, Leskovšek, Klanjšek in več drugih so nam nudile veliko duševne in telesne hrane. Gospodična Marica Oset je imela na navzoče krasen slavnosten govor katerega prinesemo prihodnjič v celoti. Veselico je posetilo mnogo gostov iz Celja, Dramelj, Ponikve, Grobelno in drugod, kateri so vsi z veseljem srcem zapuščali lepo prireditvev na romantični Gorici. Moralen in gmoten uspeh je dovoljen. Zeleti bi bilo, da bi nam naša dična ženska podružnica Ciril in Metodove družbe v Šentjurju kmalu zopet kaj podobnega priredila; za kar ji bode cela naša lepa domovina hvaležna.

Rogaška Slatina. Včeraj, v nedeljo se je vršila v Rogaški Slatini velika veselica v prid Akademski mladini. Pokroviteljica je bila gospa Josipa Arko. Slavnostni govor pa je imel dr. Ivan Lah. Veselico je obiskalo sto in sto jugoslovanskih svetov in je zagotovljen tudi lep materialen uspeh. — Letošnje leto je v Rogaški Slatini zelo živahno. Take sezije menda še ni bilo. Posebno je pa razveseljivo, da so sami jugoslovanski gostje, pač jasen dokaz, da bodo naša letovišča uspevala tudi brez Nemcev in Italijanov.

Pomagajte! V Studencih pri Mariboru se je ustanovilo „Železničarsko pevsko društvo Drava“ z namenom gojiti narodno petje in krepiti narodno zavest. Vse to je pri nas nujno potrebno, kjer mrgoli vse polno nemčurjev in mlacnežev. Da pa bo temu peyskemu društvu

mogočno uspešno delovanje je nam treba pomoči od naših sobratov iz naše okolice. Prosim torej ljubitelje slovenskega petja in ljubitelje našega zavednega delavstva, da nam pomagajo pri tem tako potrebnem delu. Društvo samo že šteje na 30 pevskih članov, treba nam so pesmarice, marice, pesmarice, blagovolite poslati na naslov: „Železničarsko pevsko društvo Drava“ v Studencih pri Mariboru. Imena darilcev bomo objavili v listih. Studenci, dne 8. avgusta 1919. Urban Doblekar m. p., predsednik; Jože Vokač m. p., tajnik.

V Guštajnu na Koroškem so ustanovili Sokola. Kot ustanovnika sta pristopila in tudi plačala 200 K g. France Oset, železniški uradnik v Mariboru in g. Andrej Oset, trgovec v Dravograd-Meži. Posnemajte!

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj. Za ta zlet, ki se vrši 7. septembra t. l. delajo se obsežne priprave. Zajedno s sokolskim izletom proslavi se petdesetletnica Narodne čitalnice v Ptuj. Vsa sokolska društva, katera se nameravajo izletu udeležiti prosimo, da prijavijo nemudoma odboru Ptujkega Sokola število udeležencev. Prijave pričakujemo najpozneje do 20. t. m. Prehranjevalni in stanovanjski odsek bo mogel svojo nalogo le tedaj brezhibno rešiti, ako bo pravočasno obveščen o številu udeležencev posameznih sokolskih društev. Treba je pravočasno preskrbeti primerno število stanovanj in ukreniti potrebno glede prehrane. Bratje in sestre, agitirajte in pripravljajte se za zlet Mariborske sokolske župe, ki bo slavnost, kakoršne Ptuj še ni videl. Odbor „Ptujkega Sokola“!

Iz Pariza se je vrnil g. Tomo Šorli, prej notar v Podgradu v Istri. Bil je v vojni v Galiciji, prešel je k Rusom in nato deloval v naših organizacijah v Rusiji. Pozneje je prišel z dr. Marušičem v Srbijo, se udeležil slavnega umika skozi Albanijo in prišel najprej v Rim, potem v Pariz, ter postal marljiv član jugoslovanskega odbora. Kmalu se vrne tudi častitljiv starosta slovenskih politikov, g. Mihael Vošnjak, ki se bo začasno nastanil v Rogaški Slatini, odkoder jo je leta 1915 pobrisal v inozemstvo. Tudi člani naše mirovne delegacije (g. dr. Bogomil Vošnjak, Drago Mamšič, J. M. Čok, Ivan Mačkovšek in drugi) se bodo še tekom poletja vrnili v domovino.

Prijet ubijalec. 27. julija je zaklal, kakor smo poročali, neki neznan zlikovec ponoči orožnika Kobala. Osumili so takoj nekega Perkliča, ki je pobegnil. Dolgo časa so ga zasledovali. Konečno ga je orožništvo vendarle zasledilo 5. t. m. v Rušah.

Somišljeniki!

Zahtevajte po vsih gostilnah, kavarnah in brivnicah „Mariborskega delavca“!

Sokolski vestnik

Mariborski „Sokol“ pozivlja vse br. telovadce in telovadkinje kateri se nahajajo tukaj v mestu in še niso prišli k telovadnim vajam, da pričnejo iste redno obiskovati. Telovadne ure v gimnazijski telovadnici: članstvo vsaki ponedeljek, sredo in petek od 20 do 22. ure zvečer, telovadkinje iste dneve od 19. do 20. ure zvečer.

Župni zlet Mariborske „Sokolske“ župe v Ptuj dne 7. septembra 1919.

Mariborsko „Sokolsko“ okrožje priredi dne 24. avgusta t. l. celodnevni zlet v civilnih oblekah k sv. Barbari pri Vurbergu.

Mariborski „Sokol“ javlja tem potom vsem onim članom, kateri še niso sprejeli članskih legitimacij, da dobe iste v doglednem času, ker založi „Savez“ jednotne članske legitimacije za celotno sokolstvo SHS.

„Sokol“ glasilo »Slovenske Sokolske Zveze«. Celoletna naročnina K 12.—, posamezne številke K 1'50. Naročnino je pošiljati na Slovensko Sokolsko Zvezo v Ljubljani.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzo guma poročila „Mariborskemu delavcu“).

Nemškoavstrijsko-ogrska monarhija.

Berlin, 10. avgusta 1919. »Berliner Zeitung am Mittag« poroča o pogajanjih antante z bivšim cesarjem Karlom sledeče: Zvezo med angleško vlado in bivšim cesarjem Karlom je pričela uvajati vojvodinja Parmška, tašča cesarjeva. Pogajanja so imela namen, da bi bivši cesar Karl najprej kot Karl ogrski prevzel vladu v Budimpešti in da bi se potem iz Budimpešte ven poskusilo uvesti tudi v Nemški Avstriji močno monarhistično strujo ter zopet vpostaviti monarhistično personalno unijo med Nemško Avstrijo in zmanjšano Ogrsko. Člani nemškoavstrijske in ogrske velearistokracije, ki delujejo v Švici za zopet vpostavitvev monarhije, so bili s tem zadovoljni. Vršila so se med nemškoavstrijsko in ogrsko velearistokracijo v Švici pogajanja o tem, ki so dovedla do sporazuma. Bivši cesar Karl se je branil sprejeti ponudbo antante, da bi ga postavili na tron Ogrske, ter se je postavil na stališče, da se mora najprej v Nemški Avstriji in Ogrski zopet uvesti monarhistični princip ter uresničiti misel podonavske federacije in da more še le potem nastopiti kot vladar nove državne zveze. Vsled tega so prišli na misel, izročiti nadvojvodi Jožefu najvišjo oblast na Ogrskem, ki naj bi jo mu zamajčil. Da so pri tem misliti tudi na vojvodo Hohenberškega, najstarejšega sina umorjenega na vojvode Frana Ferdinanda, kot regenta Ogrske, ni res. Antanta se, kakor se vidi, ne boji, da se nadvojvoda Jožef ne bo zadovoljil edinole s tem, da bi grel stolček za Karla, posnemal s tem vzor iz Orleanske rodbine ter se naposled polastil ogrskega kraljevskega prestola. Prepričani so, da bo nadvojvoda Jožef navzlic svojemu precej neprijaznemu razmerju napram bivšemu cesarju delal habsburško domačo politiko in je menda za to dobil zagotovitve. Dejstvo je, da avstrijska velearistokracija na vso moč na to dela, da povzroči tudi v Nemški Avstriji monarhistično gibanje. Antanta nastopa baje zaradi tega za Habsburžane, ker upa le na ta način preprečiti zvezo Nemške Avstrije z Nemčijo. (To so seveda malo verjetne vesti, vendar moramo pa biti oprezní!)

Boljševiki na Dnjestru tepeni.

Bukarešta, 10. avgusta. Romunski tiskovni urad poroča: Armadno poročilo romunskega velikega glavnega stanā, 8. avgusta: Vzdrž Dnjestra je došlo včeraj do ostrih bojov s boljševiki, ki so na več krajih poskusili, prekorčiti reko, vendar so jih pa naše čete z velikimi izgubami odbile. Od tedaj je ob Dnjestru mir.

Kotle za kuhanje žganja,

kotle za svinjsko krmo (Alfa-patent), železne štedilnike, ločene štedilnike, izdeluje

Prva jugosl. tovarna Franjo Farič
Pobrežje pri Mariboru. 3-1

Razne novice.

Krojačev račun. Kralj Friderik Viljem III. je prišel enkrat v mesto Neuchatel v Švici. Neki občinski predstojnik se je pripravil na kraljev prihod z lepim govorom, pa je oblekel tudi novo obleko. Kralj pride, a voz se ne ustavi, temveč dirja naprej. Čestitljivi občinski predstojnik si je pa mislil, da bi bilo neumno, če bi se bil zastoj naučil težki govor; zato ni odnehal, temveč je tekel za vozom in vrgel spisani govor vanj. Drugega dne so ga pa poklicali v Neuchatel in mu izplačali na kraljevo povelje denar za celo obleko. V hitrici je bil potegnil iz žega krojačev račun namesto govora in ga je bil vrgel v voz.

MALA OZNANILA.

Intelligenten, podjeten gospod, 28 let star, se želi oženiti z gospodično ali vdovo, da zamore prevzeti trgovino. Ponudbe pod »Št. 366« na upravo lista.

Za tri dijake iščem stanovanje v boljši hiši. Deklica obiskuje 1. letnik pripravnice, brata 4. gimn. razred in 2. realno. Plača po dogovoru, event. nekaj živila. Prosim ponudbe na »Sola« v Razvanju pri Hočah. 3-1

Lokal, primeren za obrt in trgovino, kolikor mogoče v središču mesta, iščem. Kdor mi ga preskrbi dobi lepo nagrado. Ponudbe na upravo pod »Slovenski obrtnik«. 2-2

Lokal, stanovanje ali drugi praktični prostori za pisarno s še enim prostorom ali sobo, iščem pritlično ali 1. nadstropje (tudi na dvorišču). Ponudbe na upravo lista pod »Dobro plačano«. 2-2

Trgovina kolonijalnega blaga na debelo in drobno

Vladimir Pavlšek

Maribor, Grajska ul. 16
se priporoča!

Več vagonov drv

za kurjavo, rezanega lesa, oglatega in desk, par vagonov cementa se kupi. Natančne ponudbe je poslati na

Gospodarsko zadrugo

za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice
v Gornji Radgoni. 3-2

Mariborska svetlolikarna in
apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in likanje perila v 5-8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

300 različnih sodov

za zelje, vino itd. imamo oddati, ogledajo se lahko pri Stickstoffwerke, Ruše pri Mariboru. 2-2

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, platno.

Restavracija in hotel
pri „Zamorcu“
(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. — Prostori vrt.

Za obilen obisk se priporočata
Franc in Pavla Jančer.

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj dne 7. septembra 1919.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslugek. Zglašeni naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

V zalogi »Tiskovne zadruge« v Mariboru je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirč, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1.— K, s poštnino 1'05 K. Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Agitirajte za naš list!

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weigl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Mahalka J., Gosposka ulica
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „ „ „ „
Schifko Terezija „ „ „ „
Schön, Tegetthoffova cesta
Schifko Marija, Melje
Pichler Ana, „ „ „ „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „ „ „ „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesčni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.

Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predlaga na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.